

Wymagania edukacyjne z przedmiotu edukacja dla bezpieczeństwa klasa III
Program nauczania edukacji dla bezpieczeństwa w gimnazjum wydawnictwa Nowa Era
„ŻYJĘ I DZIAŁAM BEZPIECZNIE”

Dział	Wymagania na poszczególne oceny. Uczeń:				
	Dopuszczający	Dostateczny	Dobry	Bardzo dobry	Celujący
1. OSTRZEGANIE O ZAGROŻENIACH I ALARMOWANIE	- potrafi wymienić rodzaje środków alarmowych i rodzaje alarmów	- potrafi scharakteryzować konkretne środki alarmowe	- potrafi zachować się właściwie (zgodnie z instrukcją) po ogłoszeniu alarmu w szkole	- wyjaśnia jak należy się zachować po usłyszeniu alarmu, - rozpoznaje rodzaje alarmów i sygnałów alarmowych	- opisuje sposoby ogłoszenia komunikatów alarmowych, - wyjaśnia, na czym polegają działania systemu wykrywania skażeń i alarmowania
2. POWSZECHNA SAMOOBRONA I OBRONA CYWILNA	- identyfikuje znak rozpoznawczy obrony cywilne	- potrafi wymienić instytucje zajmujące się zarządzaniem kryzysowym, - wyjaśnia termin „sytuacja kryzysowa”	- potrafi wymienić i opisać najczęstsze zagrożenia zdrowia na skutek powodzi, pożaru, huraganu i innych sytuacji kryzysowych zagrażających lokalnej społeczności, - wymienia zagrożenia dla grup społecznych	-potrafi scharakteryzować najczęstsze sytuacje stanowiące zagrożenie dla jednostki	- potrafi scharakteryzować zadania obrony cywilnej w czasie pokoju i w czasie wojny
3. ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA I DZIAŁANIA RATOWNICZE	- identyfikuje znaki ochrony przeciwpożarowej, - wyjaśnia jak należy gasić odzież palącą się na człowieku	- wyjaśnia znaczenie terminu „ewakuacja”, -wymienia najczęstsze przyczyny pożarów, - wymienia podstawowe środki gaśnicze, wyjaśnia jak należy gasić zarzewie ognia	- omawia przyczyny powodzi, -charakteryzuje zagrożenia pożarowe w domu, szkole i okolicy, - omawia przeznaczenie podręcznego sprzętu gaśniczego, - wyjaśnia znaczenie terminów „wypadek”	- wyjaśnia, jak należy zachować się w czasie powodzi i czego w czasie powodzi robić nie wolno, - wymienia i uzasadnia niezbędne działania przygotowujące do ewakuacji z terenów zagrożonych powodzią, - wyjaśnia jak należy	- potrafi, scharakteryzować zadania organów państwa w zakresie ochrony przeciwpowodziowej, - uzasadnić potrzebę obserwacji stanu wód oraz urządzeń hydrotechnicznych, - wyjaśnić zasady

			i „katastrofa”	zachować się w przypadku dostrzeżenia pożaru, - omawia zasady ewakuacji ludności i zwierząt z terenów zagrożonych, - charakteryzuje najistotniejsze zasady opuszczania miejsc zagrożonych	zaopatrzenia ludności ewakuowanej w wodę i żywność
4. PIERWSZA POMOC I RESUSCYTACJA	- wymienia numery alarmowe i omawia właściwy sposób wzywania pomocy, - udziela pomocy w przypadku krwawienia z nosa, - wymienia najczęstsze przyczyny utonięć, - wymienia najczęstsze przyczyny wypadków drogowych - rozpoznaje stan osoby poszkodowanej; - prawidłowo bada jej oddech (na manekinie)	- wykonuje samodzielnie resuscytację krążeniowo-oddechową u dorosłych i dzieci (na manekinach) , - wymienia zawartość apteczki pierwszej pomocy; - posługuje się apteczką pierwszej pomocy, - wyjaśnia, czym jest zasłabnięcie i omawia zasady postępowania w przypadku zasłabnięcia, - wymienia części ciała najłatwiej ulegające odmrożeniom , - wyjaśnia, jak można pomóc osobie, która ucierpiała wskutek udaru, - wyjaśnia, jak należy się zachowywać i	- wyjaśnia zasady oceny układu oddechowego i krążenia (ABC), - wymienia kolejne ogniw łańcucha przeżycia oraz omawia ich znaczenie, - omawia zasady postępowania aseptycznego i bezpiecznego dla ratownika - wyjaśnia, na czym polega resuscytacja krążeniowo-oddechowa, - układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej, - wyjaśnia, na czym polega pomoc ratownicza w zadławieniu , - wyjaśnia, do czego służy zewnętrzny, na czym polega jego działanie i gdzie powinien się znajdować , - udziela pomocy przy urazach kończyn,	- omawia budowę i zasady funkcjonowania układu oddechowego człowieka, - omawia budowę i zasady funkcjonowania układu krążenia człowieka, - wyjaśnia jak działa w Polsce system ratowniczy, - omawia znaczenie czasu w udzielaniu pierwszej pomocy, - wymienia rodzaje krwawień, - udziela pomocy przy krwawieniu odpowiednio do rodzaju krwawienia, - demonstruje sposoby użycia chusty trójkątnej, - wyjaśnia znaczenie bólu w klatce piersiowej, jako objawu stanu zagrożenia życia, - omawia skutki działania niskiej temperatury na organizm ludzki, - omawia skutki działania wysokiej temperatury na organizm ludzki,	- wymienia zagrożenia dla osoby nieprzytomnej, - wyjaśnia, dlaczego krwotok i wstrząs krwotoczny zagrażają życiu, - wyjaśnia, od czego zależy temperatura odczuwalna, - omawia zagrożenia wynikające z intensywnych opadów śniegu, porywistych wiatrów i bardzo niskich temperatur oraz prawidłowe zachowanie w takich sytuacjach, - uzasadnia znaczenie udzielania pierwszej pomocy poszkodowanym w wypadkach drogowych

		<p>czego należy unikać w czasie burzy ,</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, na czym polega pierwsza pomoc przy zatruciach: pokarmowych , lekami, gazami, środkami chemicznymi 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia zasady postępowania z uszkodzonym skrającym się na ból w klatce piersiowej , - wyjaśnia, na czym polega pierwsza pomoc: w wychłodzeniu, w odmrożeniu , - udziela pomocy osobie uszkodzonej na skutek oparzenia termicznego, - udziela pomocy osobie uszkodzonej na skutek oparzenia chemicznego: skóry, przełyku, przewodu pokarmowego, oczu, - omawia prawidłowe postępowanie w czasie upałów, - wyjaśnia jak udzielić pomocy osobie porażonej prądem elektrycznym , - wyjaśnia, jak należy postępować, by bezpiecznie udzielić pomocy osobom tonącym 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie terminów „udar słoneczny" i „udar cieplny”, - wyjaśnia, jakie skutki wywołują porażenia prądem elektrycznym i od czego zależy stopień obrażeń, - wyjaśnia jak należy postępować, by bezpiecznie udzielić pomocy osobom tonącym na skutek załamania lodu, - omawia zasady zachowania się podczas udzielania pomocy uszkodzonym w wypadkach drogowych 	
<p>5. OCHRONA PRZED SKAŻENIAMI</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie terminów: „skażenie" i „zakażenie" 	<ul style="list-style-type: none"> - potrafi wyjaśnić znaczenie terminu „promieniotwórczość", - wymienia możliwe źródła skażenia 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia wpływ substancji promieniotwórczych na ludzi, zwierzęta, żywność i wodę, - podaje nazwy instytucji w Polsce, w ramach, których działają służby 	<ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje walory ochronne różnych rodzajów opakowań, - uzasadnia konieczność stałej ochrony wody i żywności, zwłaszcza w czasie zdarzeń kryzysowych, - podaje przykłady 	<ul style="list-style-type: none"> - podaje wysokość dawki promieniowania, która wywołuje typowe objawy choroby popromiennej, - wyjaśnia, na czym polegają zabiegi sanitarne i zabiegi specjalne, - planuje wielkość

			<p>monitorujące poziom radiacji,</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia sposoby zabezpieczenia żywności i wody przed skażeniami - omawia sposoby postępowania w przypadku zagrożenia skażeniami promieniotwórczymi 	<p>wykorzystania promieniotwórczości w służbie ludzkości,</p>	<p>zapasów wody i żywności na potrzeby swojej rodziny, na określony czas</p>
<p>6. ZAGROŻENIA CHEMICZNE</p>	<p>- wyjaśnia znaczenie terminu „piktogram”</p>	<p>- wymienia zagrożenia lokalne stwarzane przez przemysł i transport,</p> <ul style="list-style-type: none"> - podaje przykłady zastępczych środków ochrony dróg oddechowych i skóry 	<p>- wymienia rodzaje oznakowań substancji toksycznych i miejsca ich ekspozycji,</p> <ul style="list-style-type: none"> - proponuje działania chroniące ludzi przed działaniem substancji szkodliwych, - wyjaśnia zasady postępowania w przypadku awarii instalacji chemicznej i środka transportu oraz rozszczelnienia zbiorników z substancjami toksycznymi 	<p>- wyjaśnia, na czym polega uzdatnianie skażonej żywności i wody,</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje znaki substancji toksycznych na pojazdach i budowlach, - przedstawia zasady postępowania w okolicznościach nakazujących opuszczenie zagrożonego miejsca - wyjaśnia znaczenie terminów: „odkażanie”, „dezaktywacja” (mechaniczna, fizyczna, chemiczna), „dezynfekcja”, „dezynsekcja”, „deratyzacja 	

Uwagi dotyczące oceniania na każdym poziomie wymagań:

- aby uzyskać kolejną, wyższą ocenę, uczeń musi opanować zasób wiedzy i umiejętności z poprzedniego poziomu.
- uczeń jest zobowiązany doskonalić umiejętność pierwszej pomocy przedmedycznej.